

„Kui Anselmi ei oleks läinud öösse ütlema, kus Vilho ja ta isa redutavad, oleks nad tema kah maha last,“ ohkab vana naine. Ta ulatab mulle veel ühe rebasekommi.

„Ta reetis Vilho!“ hüüan.

„Ta päästis oma perekonna,“ susistab vanamemm vastu. „Mis sa arvad, et meitel oleks niisama hing sisse jäetud, kui kõik ümberringi maha tapeti?“

Hammustan huulde, me istume kõikuvatel toolidel vildakas uberikus.

„Mis sa arvad, kas sind oleks ülepiia olemas, kui su memm oleks lapsena maha lastud?“ kähiseb nõid mulle kõrva ja turtsatab läbi oma kongus nina.

Uus äiksehoog peksab kõverikke õunapuid. Maja nagiseb ja koliseb, keset seina on üksainus pistikupesa, selle aukudest säriseb üksikuid sini-seid sädemeid. Need ulatavad peaaegu raadio välja tõmmatud pistikuni.

„Kas kardad?“ küsib mu vanamemm.

Raputan pead. Seejärel noogutan. Johanna muigab.

„Hirm hoiab hinge sees,“ ütleb ta.

Ta räägib kähiseval häälel, kuidas naabritele pandi elekter sisse ja mööda juhett tuli järgmise äiksega keravälg tuppa. Kui keravälg majja tuleb, ei tohi suud lahti hoida, seal majas peremees hoidis. Keravälg läks suust sisse ja tuli tagumikust välja. Peremees suri kahe päeva pärast hirmsates valudes, sisikond oli seest täiesti sodiks.

Johanna pigistab oma kõvade küüntega mu suu kokku, olen kuulnud teda suu lahti. Õues müristab.

Veeretan rebasekommi keelele, suhkur pragiseb suus nagu elekter.

„Siia tuli kah ükskord keravälg,“ näitab Johanna konksus sõrmega välgu teekonda. Üleval jookseb piki seinapalki must jutt. „Kui raadio on piksega lahti, tuleb välg oma uudiseid tooma.“

„Missuguseid uudiseid?“ sosistan.

Johanna tõuseb ja surub kortsulise nina vastu klaasi, peegelduselt näen, et kuigi ta teeb nägu, et vaatab aknast välja, on tal silmad kinni.

Johanna räägib, kuidas ta oli suvel enne mässu käinud mustikal ja kuulnud imelikku häält. Kaljul magas karvase rinnaga mees, ta oli ilma särgita tukkuma jäänud. Kõhu peal oli keras must rästik. Nii must, et siksakki oli näha alles siis, kui Johanna päris ligi läks. Mees norskas selili, suu lahti, rästik liigatas iga kord, kui ta kõvemini norsatas. Korraga tõstis rästik pea ja limpsas keelt. Ta vingerdas mehe pärani suu poole, mis oli nagu kutsuv urg.

Vanamemm pöörab ringi ja matsatab mu huuled kokku, suu oli jälle pärani vajunud.

„Ma olin noor ega osanud karta. Võtsin rästikul kuklast kinni,“ ütleb vanake, ise samal ajal juukseid siludes. Tunnen, kuidas karvad mu kuklal püsti tõusevad. „Kahmasin kivi pihku ja lõin rästiku surnuks. Ajasin siis mehe üles, kuigi ta hakkas kohe hirmsasti vanduma, kui teda müksasin. Ütlesin, et vaata teinekord, kus sa magama heidad. Rästik viskles alles meite kõrval, olgugi ta pia oli sodiks. Oli rästiku kohta õige pikk, rehendasin, et üle meetri. Mees vaatas samblale ja pahvatas naerma, ei ehmatanud sugugi. Ütles ainult, et temal on maos sellised mürgid, et uss oleks ise mürgi kätte kõngend, mitte tema.“

Vanamemm löristab nina, kuulame, kuidas vihm räästast trummeldab.

„Hirmus joodik oli,“ ütleb Johanna. „Teda kartsid kõik, punased ja valged. Ainus, mis ta ise kartis, olid väiksed kuradid. Ükskord läks ta Tyrvää jaama ja tahtis osta kolmkümmend viis piletit Karkkusse. Ta kummardus piletiluugile ligemale ja sosistas kassiirile: „Ja ainult üks edasi-tagasi.“ Ta ei taht, et kuradid kuuleks, et ta plaanib nad Karkkusse maha jätta.“

Vanamemm ähib ja tõuseb püsti. Ta otsib natuke aega tasakaalu, põrand on ta jalgade all kõikuv laevatekk. Ta saab suusakepi õigesti pihku ja tõmbab jaki kõvemini ümber.

„Oleks pidanud laskma maol Ilola suust sisse roomata,“ mühatab ta. „Joodikutest tulevad kõige paremad timukad, need teevad viinalonksu eest kõike.“

Johanna astub trepile, õuerajale on kogunenud loigud, kõige lähemas sulistab konn. Kükitan konna juurde, võtan ta pihku ja vaatan, kuidas ta ujulestad värisevad. Ta hüppab kaugele lillade kellukate keskele. Kui mul oleks konna jalad, siis ma hüppaksin kah kaks kolm-kendviis kõrgust.

„Ma olin kaua aega enese peale kuri, et selle mao ära tapsin,“ ütleb vanamemm mu selja taga. „Aga nüüd olen mõtlema hakanud, et kui ma olekski kiviga sodiks tagunud Ilola, mitte mao pia, siis oleks Tynnyrinmäele tulnud mõni teine Ilola. Need ei lõpe ilmast kunagi otsa.“